

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	12 november 2024	n.v.t.

Onderwerp

Vaststelling openstelling subsidie investeringen in watersystemen 2025

Advies

1. Vast te stellen het Openstellingsbesluit subsidie niet-productieve investeringen in watersystemen Zuid-Holland 2025 met deelplafonds van € 800.000 voor het beheergebied van het Waterschap Rivierenland en € 2.000.000 voor het beheergebied van het Waterschap Hollandse Delta;
2. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten waarmee Provinciale Staten worden geïnformeerd over het Openstellingsbesluit subsidie niet-productieve investeringen in watersystemen Zuid-Holland 2025;
3. Te bepalen dat het Openstellingsbesluit subsidie niet-productieve investeringen in watersystemen Zuid-Holland 2025 wordt gepubliceerd in het Provinciaal Blad;
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het Openstellingsbesluit subsidie niet-productieve investeringen in watersystemen Zuid-Holland 2025.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:
het onderwerp “GLB-NSP Vaststelling Openstellingsbesluit subsidie niet-productieve investeringen watersystemen 2025” en de tekst van de publiekssamenvatting te verduidelijken.

Bijlagen

1. Openstellingsbesluit subsidie niet-productieve investeringen in watersystemen GLB-NSP Zuid-Holland 2025
2. GS-brief aan Provinciale Staten waarmee Provinciale Staten worden geïnformeerd over het Openstellingsbesluit subsidie niet-productieve investeringen in watersystemen GLB-NSP Zuid-Holland 2025

1 Toelichting voor het College

Wat is het GLB-NSP?

GLB staat voor het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. De uitvoering van het GLB voor de periode 2023 tot en met 2027 staat beschreven in het Nationaal Strategisch Plan (NSP). De doelen van GLB-NSP hebben betrekking op een slimme veerkrachtige landbouw, bodem, water, lucht, biodiversiteit en klimaat en dierenwelzijn en brede plattelandontwikkeling. Kennis, innovatie en netwerkvorming zijn horizontale doelen.

GLB bestaat uit twee typen EU middelen, pijler 1 en pijler 2

Het GLB-NSP bestaat uit verschillende onderdelen die zijn onderverdeeld in twee pijlers. Pijler 1 zijn de grondgebonden subsidies, waaronder de basisinkomenssteun en ecoregeling. Pijler 2 zijn de niet-grondgebonden subsidies, waaronder het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) en diverse projectsubsidies. De pijler 1 middelen bestaan voor 100% uit EU middelen, hier is dus geen sprake van verplichte nationale cofinanciering. De pijler 2 middelen voor de projectsubsidies bestaan voor 43% uit EU middelen en voor 57% uit verplichte nationale cofinanciering. Landelijk zijn vanuit de pijler 1 middelen overgeheveld naar de GLB projectsubsidies onder pijler 2. Dit betekent dat een deel van het budget voor de GLB projectsubsidies onder pijler 2 met 100% EU middelen gefinancierd worden. De projectsubsidies onder pijler 2 zijn in Zuid-Holland onder andere gericht op productieve investeringen op landbouwbedrijven, niet-productieve investeringen voor biodiversiteit en waterkwaliteit op landbouwbedrijven, niet-productieve investeringen in watersystemen, doorbraakprojecten voor systeeminnovatie in de land- en tuinbouw en de sociaaleconomische ontwikkeling van het platteland.

Openstelling subsidie niet-productieve investeringen watersystemen 2025

Eén van de projectsubsidies onder pijler 2 is de subsidie niet-productieve investeringen niet-landbouw. Niet-productieve investeringen zijn investering die niet leiden tot een aanzienlijke stijging van de waarde of de rentabiliteit van een land- of tuinbouwbedrijf of een andere onderneming. Dit onderdeel van het GLB-NSP biedt waterschappen in Zuid-Holland de mogelijkheid om investeringen te doen in watersystemen die bijdragen aan de doelen ten aanzien van milieu, biodiversiteit en klimaat. De investeringen betreffen de (her)inrichting en het beheer van het landelijk gebied ten behoeve van biodiversiteit, waterkwaliteits- en kwantiteitsbeheer en klimaatmitigatie en -adaptatie. De investeringen dienen een bijdrage te leveren aan de doelstellingen zoals beschreven in de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Nitraatrichtlijn.

Met het voorliggende besluit wordt deze subsidie in Zuid-Holland opengesteld vanaf januari 2025. De timing van deze openstelling is gebaseerd op landelijke afspraken tussen het Ministerie LNV, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de provincies die de uitvoering van openstellingen hebben gemandateerd aan RVO, waaronder de provincie Zuid-Holland, over de openstellingskalender. Uitgangspunt hierin is dat provincies gelijktijdig openstellen.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : € 2.800.000
Programma : Perspectief toekomstbestendige landbouw
Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's. De provincie gaat pas een verplichting aan op moment van subsidieverstrekking.

Opbouw totaalbedrag

Het bedrag van € 2.800.000 is het totaal aan deelplafonds in het openstellingsbesluit en bestaat uit een deelplafond van € 800.000 voor het beheergebied van het Waterschap Rivierenland en € 2.000.000 voor het beheergebied van Waterschap Hollandse Delta.

Totaal deelplafonds past binnen meerjarig hoofdplafond

Het totaal aan deelplafonds past binnen het meerjarige hoofdplafond voor de Regeling Europese landbouwsubsidies Zuid-Holland dat is vastgesteld bij Najaarsnota 2024.

Volledig gefinancierd met EU pijler 1 middelen, dus geen verplichte nationale cofinanciering

Het bedrag wordt volledig gefinancierd met EU pijler 1 middelen, waarvoor geen nationale cofinanciering verplicht is. Met deze openstelling worden dus geen provinciale middelen opengesteld. De reden dat deze subsidie – welke behoort tot de pijler 2 projectsubsidies – wordt gefinancierd met pijler 1 middelen, is dat landelijk pijler 1 middelen geschoven zijn naar pijler 2 om voortgang te behalen in besteding van EU middelen. In Zuid-Holland zijn deze pijler 1 middelen geschoven naar de niet-productieve investeringen watersystemen subsidie, gezien de hoge mate van haalbaarheid van projecten van waterschappen en dus laag risico in besteding van deze EU middelen en behalen van de bijbehorende doelen.

Beschikbaar budget Zuid-Holland

Voor Zuid-Holland is in totaal € 8.000.000 beschikbaar gesteld voor de subsidie niet-productieve investeringen niet-landbouw (in Zuid-Holland: watersystemen), bestaande uit volledig EU middelen uit de eerste pijler, waarvoor geen nationale cofinanciering verplicht is (in dit geval van de waterschappen). Deze beschikbare budgetten voor de beheergebieden zijn conform de verdeelsleutel voor de verdeling van de beschikbare EU middelen, zoals die onderling is bepaald door de Zuid-Hollandse waterschappen.

In de openstelling in 2023 zijn de beschikbare EU middelen al opengesteld voor de overige Zuid-Hollandse waterschappen: € 800.000 voor het beheergebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, € 1.200.000 voor het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland, € 2.000.000 voor het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland en € 1.200.000 voor het beheergebied van Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard.

Met de nu voorliggende openstelling en de eerdere openstelling in 2023 is het volledige beschikbare bedrag aan EU middelen voor het GLB-NSP onderdeel niet-productieve investeringen niet-landbouw (watersystemen) beschikbaar gesteld en wordt de Zuid-Hollandse bijdrage aan de landelijke NSP doelen behaald.

Compensatie EU pijler 1 middelen door waterschappen

Ter compensatie van de EU pijler 1 middelen, waarvoor geen nationale cofinanciering verplicht is, leveren de waterschappen aanvullende nationale financiering. Hiervoor worden momenteel de afspraken gemaakt.

Juridisch kader

De volgende verordeningen van het Europees Parlement en de Raad zijn onderdeel van het juridisch kader: Verordening (EU) 2021/2115, Verordening (EU) 2021/2116 en Verordening (EU) 2021/1060. De verordeningen vormen samen met de Regeling Europese Landbouwsubsidies Zuid-Holland en de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland het juridisch kader voor het openstellingsbesluit.

De besluiten worden gepubliceerd in het Provinciaal Blad en treden een dag na publicatie in werking.

2 Voorafgaande besluitvorming

Op 13 december 2022 heeft de Europese Commissie het NSP goedgekeurd, waarmee Nederland invulling geeft aan het GLB.

Om binnen het GLB-NSP subsidies te kunnen verstrekken is in de GS-vergadering van 14 maart 2023 de Regeling Europese Landbouwsubsidies Zuid-Holland vastgesteld. In de GS-vergaderingen van 20 juni 2023, 18 september 2023 en 19 maart 2024 is de regeling op basis van de landelijke modelregeling uitgebreid en op punten gewijzigd.

In de GS-vergadering van 20 juni 2023 is ook het Mandaatbesluit RVO vastgesteld waarmee RVO is gemandateerd voor uitvoering van de openstellingsbesluiten van Zuid-Holland.

In de GS-vergadering van 19 september 2023 is het Openstellingsbesluit subsidie niet-productieve investeringen watersystemen 2023 vastgesteld, waarmee de EU middelen beschikbaar kwamen voor het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, het Hoogheemraadschap van Delfland, het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland en het beheergebied van Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard.

3 Proces

In de periode van 15 januari tot en met 15 april 2025 kunnen de waterschappen subsidie aanvragen. Na sluiting worden de aanvragen in behandeling genomen door RVO, conform het Mandaatbesluit RVO. Inhoudelijk worden de aanvragen – aan de hand van de beoordelingscriteria uit het openstellingsbesluit – beoordeeld door een ambtelijke adviescommissie, bestaande uit deskundigen op het gebied van de KRW, Nitraatrichtlijn en ecologie. Bij voldoende punten ontvangen de waterschappen de subsidiebeschikking. De waterschappen kunnen al eerder op eigen risico starten met de activiteiten, namelijk vanaf het moment dat zij de aanvraag hebben ingediend.

4 Participatie en rolname

Het openstellingsbesluit is in samenwerking met het Waterschap Rivierenland, het Waterschap Hollandse Delta en RVO voorbereid.

5 Communicatiestrategie

De genoemde besluiten worden gepubliceerd in het Provinciaal blad en de GLB websitepagina wordt geactualiseerd. De waterschappen Rivierenland en Hollandse Delta worden ambtelijk geïnformeerd en zo nodig begeleid bij het indienen van de subsidieaanvraag. Verder communicatie over dit besluit is niet nodig, aangezien de subsidie alleen beschikbaar is voor de twee waterschappen. Na afronding van de gesubsidieerde projecten kan worden gecommuniceerd over de behaalde resultaten.